

Бурхлива партизанська юність досвідченого залізничника

З кожним роком усе більше віддаляємося від буремних літ Великої Вітчизняної, йдуть у небуття не лише учасники тих затуманених часом подій, а й діти війни. Небагато їх залишилось — тих, чия неспокійна юність минула в лісах, хто ризикував життям, борючись з окупантами. В когорті рядових Другої світової - і житель Сарн Володимир Гуменний, який 11 вересня відсвяткував 85-річчя. Ось що розповів нам ветеран:

- Народився я в Київській області, навчався в школі. Батьки працювали в колгоспі. Коли фашисти прийшли до села, то одразу почали полювати на молодь для відправки на роботу в Німеччину. Ховались де і як могли. У грудні 1943 року приїхали німецькі мотоциклісти з собаками та влаштували облаву. Серед 20 юнаків упіймали й мене. Нас вишикували в колону й погнали до Білої Церкви, там протримали в колишніх військових казармах майже 10 днів, доки не набралось 60 осіб. Йшли під конвоєм автоматників, дорогою ночували в стайнях і свинарниках. Нарешті прийшли на станцію Жмеринка. Там уже чекав порожняк, сформований із критих вантажних вагонів. Загнали нас, як худобу, й повезли в Німеччину. На гальмівних майданчиках вагонів чатували фашисти з автоматами.

На щастя, в одного із хлопців був прихований ніж, тож вирішили вирізати шматок дошки і відкрити запірний гак. Коли ж шарпнули за двері, виявилось, що вартові забули закрутити їх дротом. Потроху відсунули — темна ніч, а внизу миготить укіс. Більше такої нагоди втекти не буде, вирішили, тому стрибали на ходу. Втекло нас десять. Спочатку рушили через луки до найближчого села. Там переночували, а вранці по двоє розійшлись хто куди. Рухатися далі не було як: фронт віддалився, і майже скрізь стояли німці. Однак на нас не звертали особливої уваги, певно, вважали місцевими мешканцями.

В одному з населених пунктів домовились із господарем, щоб взяв на роботу у своє господарство. Незабутнього січневого дня 1944 року в село увійшов партизанський загін імені Держинського. Ми з товаришем відразу пішли до командира загону й почали проситися до них. Спочатку відмовив, мовляв, куди вас брати, зелених пацанів, це ж справжня війна. Проте ми благали. Нарешті погодився, так я став партизаном.

На території, де діяв наш загін, було жваве залізничне сполучення, тому партизани щосили намагалися перешкодити ворогу перевозити техніку та живу силу. Звісно, вибухових робіт нам не довіряли, але ми розкручували гайки на колії і незабаром дізналися, що завдяки цьому з рейок зійшов паровоз.

В одному із сіл загін потрапив під німецький обстріл. Врятувалися, бо все сталося вночі і вороги стріляли наосліп. За декілька годин вдалося обійти пости фашистів і вирватись до лісу...

Загін розформували першого травня 1944-го за рішенням ЦК КП(б)У і направили в Сарни. Частина партизан скерували в органи внутрішніх справ, решту — на залізничний транспорт Ковельської залізниці. Мій бойовий побратим потрапив на роботу в міліцію на станцію Здолбунів, а я - на станцію Сарни, у кондукторський резерв головним кондуктором вантажних потягів.

Залізнична станція на той час виглядала жахливо. Добре пам'ятаю вирви між коліями. Одна бомба пробила дах вокзалу, але не вибухнула. Потім сапери її витягли на візку просто із зали та знешкодили. Тоді на станції було велике скупчення військових ешелонів із технікою, тож вночі раз у раз налітали німецькі бомбардувальники. Знаючи про небезпеку, залізничники виводили військові ешелони на перегони. Фронт розгорнувся під станцією Ковель. Коли ж загарбників погнали далі, тоді й перестали бомбити станцію.

У мирний час став оператором при черговому по станції, прийомоздавачем, а згодом — черговим по коліях, затим — по станції Сарни, зрештою — начальником технічної контори. Тоді під моїм керівництвом працювали 70 жінок. Керувати жіночим царством було нелегко, адже у багатьох були сім'ї, малі діти, які хворіли. Але дисципліни дотримували. Сьогодні більшість з них уже пенсіонери, та досі радо вітаються зі своїм на пальником. Загальний стаж роботи на залізниці в мене становить 57 літ 4 місяці і 13 днів. Працюючи, навчався заочно у Львівському технікумі залізничного транспорту, закінчив трирічну школу активістів преси

при редакції газети «Львівський залізничник», де нерідко друкувався.

З притаманною людям того покоління *гідністю* та *скромністю* ювіляр, ветеран праці, замовчує те, що в трудовій книжці — 33 подяки, 123 записи про нагородження грошовими преміями. А ще Володимир Гуменний має нагрудні знаки «Почесний залізничник», орден «За заслуги». Укрзалізниці II ступеня. Про бурхливу партизанську юність нагадують ордени «За мужність». Вітчизняної війни II ступеня, нагрудний знак «Партизан України 1941-1945 років» і безліч медалей до ювілеїв Великої Перемоги.

Тимцунік З.